

Jaarverslag 2022

Algemeen

Voorwoord

Nadat we de door COVID clash de jaren 2020 en 2021 hadden overleefd was er toch nog even de strop van de maand januari 2022 toen we op last van de overheid nog dicht moesten blijven.

In de maanden daarna kwam de stroom bezoekers weer heel langzaam op gang, waarna we aan het einde van het jaar uiteindelijk toch geen slechte prestatie hebben neergezet.

Daarover meer in de paragraaf over de bezoekers. Vervolgens krijgt u in dit jaarverslag zicht op de veelheid aan activiteiten, evenementen en samenwerkingsprojecten die het Infocentrum WO2 heeft geïnitieerd dan wel hierin heeft gecoördineerd.

Doelstelling en organisatie

Het Infocentrum WO2 Nijmegen is een **historisch, toeristisch en educatief informatiepunt**.

Het Infocentrum informeert en engageert een groot en breed publiek en verwijst door naar diverse historische binnen- en buitenlocaties rondom WO2 in Nijmegen en de regio. Dit gebeurt door middel van kennisoverdracht, ervaren, beleven, interactie en faciliteren.

Hierdoor wordt meer belangstelling gewekt voor de verschillende locaties en initiatieven in het Rijk van Nijmegen die verbonden zijn met het thema WO2.

Het Infocentrum WO2 Nijmegen wordt beheerd door het Vrijheidsmuseum. Zowel het Infocentrum WO2 Nijmegen als het Vrijheidsmuseum ressorteren onder de Stichting Vrijheidsmuseum.

Bestuur / Directie Stichting Vrijheidsmuseum

Bestuur

Mr. H. Verheijen	Voorzitter
Drs. J. van Baars	Penningmeester
Dr. E. Manders	Secretaris
Dr. C. Brand	Lid
P. Wilbers	Lid

Directie

Drs. W.P.H. Lenders

Medewerkers

Het Infocentrum WO2 Nijmegen werd in 2022 geleid door een beroepskracht, met de taakgebieden **Coördinatie en Dagelijkse Bedrijfsvoering**. De betaalde kracht werd in de uitvoering met **uiteenlopende expertises ondersteund** door de overige beroepskrachten van de stichting: de directeur, de conservator, het hoofd PR/marketing, het hoofd educatie en het hoofd groepsreserveringen. Daarnaast was er volop professionele (bureau)ondersteuning door het secretariaat, de afdeling financiën en de technische dienst. Het **vrijwilligersteam** van het Infocentrum WO2 Nijmegen bestond uit ca. 15 medewerkers en was verantwoordelijk voor het ontvangen, rondleiden en doorverwijzen van bezoekers

alsook het mede-organiseren van en assisteren bij tentoonstellingen, educatieve activiteiten en evenementen.

Bezoekers

In 2022 bezochten in **totaal 7.633 bezoekers** het Infocentrum WO2 Nijmegen. Dit is een verdubbeling in vergelijking met 2021, toen we door de COVID-sluitingen dramatisch uitkwamen op 3.265 bezoekers. We konden in 2022 weer groeien dankzij het opheffen, vanaf februari, van nagenoeg alle maatregelen die verband hielden met de COVID-19 crisis. Toch bleven de bezoekersaantallen uiteindelijk in dit jaar 24% achter bij de resultaatprognose. We hadden immers ingezet op 10.000 bezoekers in 2022. Op nationaal niveau bleven de bezoekersaantallen gemiddeld 30 tot 40% achter bij de prognoses en verwachtingen. Vergelijkenderwijze hebben we het dus niet slecht gedaan: we volgden weliswaar de landelijke trend maar deden het net iets beter.

Het Infocentrum WO2 Nijmegen werd het drukst bezocht in september. In deze maand waren er veel herdenkings- een aanverwante activiteiten

Inhoudelijk verslag

Evenementen

Er werden in 2022 **verschillende lezingen en andere activiteiten** georganiseerd door het Infocentrum WO2 Nijmegen met uiteenlopende onderwerpen. Hieronder volgt een kort overzicht:

- 22-2: Lezing 'Vergissen, vergeten of verwerken? De omgang met het bombardement op Nijmegen in een breder, vergelijkend perspectief'
In deze lezing ging historicus Joost Rosendaal (Radboud Universiteit Nijmegen), gespecialiseerd in de Tweede Wereldoorlog en schrijver van het boek Nijmegen '44, in op de achtergronden van het bombardement op Nijmegen en plaatste dit alomvattend in een breder Europees perspectief.
- 28-4: Lezing 'Titus Brandsma: De moed van een bescheiden mens'
Het was dit jaar precies 80 jaar geleden dat de Nijmeegse hoogleraar en pater karmeliet Titus Brandsma overleed. Bovendien werd hij op 15 mei 2022 door paus Franciscus heilig verklaard. Om deze redenen gaf prof. dr. Peter Nissen op donderdag 28 april een lezing over Titus Brandsma in het Infocentrum WO2 Nijmegen.
- 19-5: Europadebat: 'In de Branding van de Actualiteit: Europa en Oekraïne'
De hoofdrolspelers in het debat (actrice Victoria Koblenko, historicus Christ Klep en historicus Wim van Meurs) bogen zich deze avond over de oorlogssituatie in Oekraïne en de positie van de westerse wereld. Ze deden dit vanuit hun vakinhoudelijke visie dan wel vanuit hun persoonlijke achtergronden.
- 11-9 en 25-9: Fietstocht 'Per fiets op Oorlogspad'
Op zondag 11 en zondag 25 september 2022 organiseerden de stadsgidsen Niels de Laat en Laurens Gruwel samenwerking met het Infocentrum WO2 Nijmegen een

tweetal thematische fietstochten. Tijdens een tour van ongeveer 8 kilometer werden bezoekers meegenomen langs aansprekende locaties die een grote rol speelden bij de bevrijding van Nijmegen tijdens Operatie Market Garden in september 1944.

- 15-9: 'Reünie A bridge too far'
Op deze avond nodigden we iedereen uit die in deze filmklassieker heeft gefigureerd, die betrokken was bij de productie of zich anderszins geëngageerd voelde, om aanwezig te zijn bij deze bijzondere bijeenkomst. De avond begon met een cultuurhistorische en filmische analyse van dit stukje Nijmeegs en Arnhems trots. Dit gebeurde onder leiding van Constant Hoogenbosch, historicus, filmdocent en eigenaar van het filmers- en communicatiebureau Movie Machine. Speciale gast was acteur Peter Faber, die in de film de rol van Kapitein Arie Dirk "Harry" Bestebreurtje speelde.
- 28-10: Optreden Anneke van Giersbergen (Ongekend)
Verschillende kunstenaars bezochten deze zomer tien Nijmeegse erfgoedlocaties. Ze deden dat door op hun eigen wijze en dus ook met verschillende middelen de ongekende verhalen te vertellen. Zangeres Anneke van Giersbergen werd daarbij gekoppeld aan het Vrijheidsmuseum en het Infocentrum WO2 Nijmegen. In het kader van het project Ongekend presenteerde zij op vrijdag 28 oktober in Nijmegen en in Groesbeek voor het eerst het nummer dat zij maakte naar aanleiding van het bezoek aan beide instellingen.

Verder heeft het Infocentrum WO2 Nijmegen met verschillende partners een bijdrage geleverd in **samenwerkingsprojecten, zoals festivals en evenementen**, en zo zijn plek in het netwerk gevestigd:

- 5-5: Kinderbevrijdingsfestival (samen met het Stedelijk Comité 4&5 Mei Nijmegen en Cultuurhuis De Lindeberg)
Kinderen vanaf 9 jaar konden in het Infocentrum WO2 terecht bij het interactieve spel 'Het Mysterie'. In dit spel is de strijd om Nijmegen losgebarsten en proberen de spelers de leden van de familie Van Noordenburg weer bij elkaar brengen. Kinderen vanaf 4 jaar konden daarnaast een rondje langs verschillende haltes met activiteiten maken om uiteindelijk voor een echte *foto-green screen* te belanden, waarmee ze terug in de tijd reisden naar het bevrijdingsfeest in 1945.
- 30-9 t/m 1-10: Grondfest (randprogrammering van een festival in de binnenstad)
Tijdens het festival GrondFest konden bezoekers deelnemen aan lezingen, debatten, activiteiten en workshops. Het festival vond plaats op verschillende plekken in de binnenstad. Het Infocentrum maakte deel uit van de randprogrammering van het festival.

- 8-10 t/m 16-10: 024 Geschiedenis Week

Tijdens de Maand van de Geschiedenis organiseerde 024Geschiedenis in de Sint Nicolaaskapel een vernieuwend programma. De kapel werd gedurende negen dagen omgetoverd tot culturele *hotspot* met spraakmakende programmaonderdelen. In de weekenden organiseerde het Infocentrum WO2 rondleidingen door het Valkhofpark en naar het stadscentrum.

Educatie

In maart 2022 was het **vernieuwde educatieve programma** van het Infocentrum WO2 Nijmegen gereed. Negen vrijwilligers meldden zich als coaches aan om scholieren in het Infocentrum een diepe kijk in de geschiedenis van Nijmegen tijdens de Tweede Wereldoorlog te bieden. Door het uitvallen van de coördinator educatie kon er helaas geen doeltreffende acquisitie worden gedaan en vielen de aanmeldingen tot nu toe nog tegen. Op andere wijze wist het Infocentrum WO2 echter wel scholieren binnen te halen, zoals bij het verzorgen van diverse workshops tijdens het Free Future Festival en het stedelijk Jeugdsymposium over de Jodenvervolging. Scholen kwamen ook regelmatig langs in combinatie met een rondleiding van het Gilde.

Hologramvitrine

Dit project is eerder in 2021 succesvol afgerond. Deze vitrine toont niet fysiek aanwezige voorwerpen, maar museale objecten die driedimensionaal gefotografeerd zijn. Een tekstbord aan de wand verschaft de bezoeker meer informatie over het object. Met behulp van het tablet naast de vitrine kan men het object ronddraaien, hetgeen zichtbaar is in de vitrine. **In 2022 zijn er zes nieuwe objecten toegevoegd.**

Overig aanbod

De bezoekers kunnen permanent gebruik maken van het aanbod Groepsarrangementen, Educatieve programma's en andere Activiteiten. Voor een totaaloverzicht zie onze website: <https://infocentrumwo2.nl/>

Samenwerking

Het Infocentrum WO2 Nijmegen wordt beheerd door het Vrijheidsmuseum in Groesbeek. Er is een nauwe samenwerking met andere organisaties die zich bezighouden met het herinneringstoerisme WO2 in het Rijk van Nijmegen. Een volledig overzicht van deze partners is te vinden op onze website: <https://infocentrumwo2.nl/over-icwo2/wie-we-zijn>. Het Infocentrum WO2 heeft in 2022 actief meegebouwd aan het fundament van 'Herdenken en Vrijheid' in het Rijk van Nijmegen. Door samen te werken met andere partners binnen en buiten de regio is de infrastructuur van het aanbod versterkt en is het afgelopen jaar een ferme beweging ingezet om de thematiek en zijn uitvoering te moderniseren. Sleutelwoorden hierbij zijn: publieksparticipatie, betrokkenheid van jongeren en actualisering. Hiermee vervult het Infocentrum WO2 een spil- en draaifunctie in de stad Nijmegen en omgeving, waar op dit moment ongeveer 45 organisaties actief zijn binnen het domein van 'Herdenken en Vrijheid'. Op voortouw van het Infocentrum WO2 hebben de partners elkaar op beide locaties, in Nijmegen en Groesbeek, kunnen ontmoeten. Daarbij

heeft het Infocentrum WO2 zowel bij de voorbereiding als bij de uitvoering van projecten als kartrekker, ondersteuner, verbinder, kennisdeler en organisator gefungeerd van het Programma Vrijheid Rijk van Nijmegen. De zogeheten Vrijheidskrant, de website www.Vrijheidregionijmegen.nl en de website www.InfocentrumWO2.nl waren de communicatievoertuigen naar het grote publiek.

Stakeholders

Het Infocentrum WO2 Nijmegen is mede mogelijk gemaakt dankzij de financiële steun van de volgende stakeholders:

- Gemeente Nijmegen
- Provincie Gelderland
- vfonds

Verwachting 2023

Het komende jaar zal het herstel van de groei van het aantal bezoekers hoge prioriteit hebben, zowel door individueel en groepsbezoek aan het Infocentrum zelf als door bezoek aan de door ons georganiseerde evenementen. Met dat laatste zal er weer flink aan de weg getimmerd worden. Mede dankzij de beschikbaarheid van de veelsoortige zalen in De Lindenberg is dit comfortabel te organiseren. Daarnaast zal de voornoemde spil- en draaipuntfunctie van het Infocentrum binnen het programma Vrijheid Rijk van Nijmegen volop worden gecontinueerd.

Drs. Wiel P.H. Lenders (directeur Infocentrum WO2 Nijmegen en Vrijheidsmuseum)